

Rauman kaupunki
Kaavoitus
kaavoitus@rauma.fi

Viite Lausuntopyyntöne 14.4.2022

**Aihe Rauman vesilaitoksen tontin asemakaavan muutosehdotus AK-06-039.
Päiväty 4.4.2022.**

Asemakaavan muutos koskee Vesilaitoksen noin 1,5 hehtaarin suuruista tonttia Äyhönjärvenkadun varrella, Äyhönjärven eteläpäässä, runsaan kilometrin päässä Rauman keskustasta. Rauman Veden tavoitteena on rakentaa uusi, nykyisen vedenkäsittelylaitoksen rinnalla toimiva vesilaitos. Asemakaavan muutoksen tavoitteena on uudistaa vanha asemakaava ja samalla selvittää, voidaanko vuonna 1934 valmistunut vesilaitos säilyttää ja suojella.

Rauman vanha vesilaitos ei sijaitse arvokkaaksi tunnistetussa kulttuuriympäristössä, eikä rakennusta tai sen ympäristöä ole ennestään suojeltu millään kaavatasolla.

Rauman vanhan vesilaitos oli suunnitteilla purkaa vuonna 2019. Tässä yhteydessä sekä Satakunnan Museo että ELY-keskus katsoivat, että kohteesta tulee tehdä rakennusinventointi ja arviointi ennen asian ratkaisemista. Inventointi toteutettiin talvella 2020 (FM Niina Uusi-Seppä) ja sen yhteydessä vesilaitoksen vuonna 1934 valmistunut kivirakenteinen, osin 3- ja osin 1-kerroksinen pelkistettyä klassismia edustava ja ulkoisesti hyvin säilynyt pumppaamo/asuinrakennus todettiin historiallisesti, maisemallisesti ja säilyneisyydeltään arvokkaaksi sekä paikallisesti merkittäväksi. Inventoinnin valmistuttua Satakunnan Museo totesi purkamislupaa koskevassa lausunnossaan (19.3.2020), että haettua purkamislupaa ei tule myöntää, vaan rakennuksen suojelu ja säilyminen tulee ratkaista asemakaavan muutoksella. Asemakaavan muutoksesta järjestettiin aloitusvaiheen viranomaispalaveri 10.2.2021 ja Satakunnan Museo antoi lausuntonsa kaavamutoksen luonnoksesta 18.1.2022.

Kaavamutoksen luonnosvaiheessa laadittiin kaksi erilaista vaihtoehtoa, joista vaihtoehto 2 mahdollisesti rakennuksen purkamisen kokonaan. Vaihtoehto 1:ssä vanhan vesilaitoksen korkealle osalle oli annettu suojelumerkintä sr-18: *Suojeltava rakennus. Rakennushistoriallisesti, historiallisesti ja maisemallisesti arvokas rakennus. Rakennuksessa suoritettavien toimenpiteiden tulee olla sellaisia, että sen arvokkaat ominaispiirteet säilyvät. Ennen rakennusta muuttaviin toimenpiteisiin*

ryhtymistä tulee Satakunnan Museolle varata tilaisuus lausunnon antamiseen. Satakunnan Museo katsoi luonnosvaiheen lausunnossaan, että asemakaavatyötä tulee jatkaa vanhan vesilaitoksen korkean osan suojelevan vaihtoehdon 1 pohjalta. Museo myös hyväksyi vaihtoehdon 1:ssä esitetyn mahdollisuuden purkaa enemmän muutoksia kokeneet vanhan vesilaitoksen matalammat osat. Museo ei myöskään edellyttänyt vesilaitokseen liittyvän samanikäisen, mutta vaatimattoman puisen varastorakennuksen suojelemista asemakaavassa. Lisäksi museo pyysi lisäämään korkean osan suojelumerkintään sr-18 liittyvään määräykseen purkamisen kieltävän lauseen: *Rakennusta ei saa purkaa.*

Museo piti tervetulleena myös ohjeellisen polun osoittamista Äyhönjärven rantaan, mikä turvaa yleisölle mahdollisuuden järven rantamaisemien hyödyntämiseen.

Rauman kaupunginhallituksen kaavoitusjaosto päätti 15.3.2022, että vesilaitoksen tontin asemakaavamuutostyötä jatketaan vaihtoehto 1:n pohjalta ja vesilaitoksen korkean osalle annettu suojelumääräys ehdotettiin muutettavaksi muotoon: *Rakennushistoriallisesti, historiallisesti ja maisemallisesti arvokas rakennus. Rakennuksessa suoritettavien toimenpiteiden tulee olla sellaisia, että sen arvokkaat ominaispiirteet säilyvät. Rakennuksen saa purkaa vain Rauman vesihuollon kannalta pakottavista syistä. Ennen rakennusta muuttaviin toimenpiteisiin ryhtymistä tulee Satakunnan Museolle varata tilaisuus lausunnon antamiseen.*

Asemakaavan ehdotusvaiheeseen vesilaitoksen korkean osan suojelumerkintä on muuttunut muotoon sr-19, johon liittyy edellä lainattu määräys. Kaavakarttaan on lisätty kaava-alueen tontille rakentamistapaohjeet, joita on noudatettava ek7-määräyksen mukaisesti. lisäksi suojeltuun rakennukseen liittyvällä rakennusalalla rakennuksen vesikaton ylimmäksi korkeusasemaksi merkintä +12,50, joka jää kolmannen kerroksen ikkunarivin alapuolelle. Tontin eteläsivulle on osoitettu istutettava alueen osa. Suunnittelualueelle on osoitettu myös Äyhönjärventien länsipuolella kulkevasta voimalinjasta johtuen voimajohtoalue (z).

Satakunnan Museon kannanotto

Asemakaavan muutosehdotus ja kaavaselostus on laadittu huolella ja kattavasti. Satakunnan Museo pitää hyvänä, että kaavatyötä on jatkettu vanhan vesilaitoksen korkean osan suojelun mahdollistavan vaihtoehto 1:n pohjalta. Museo pitää myös kaavakartan yhteyteen lisättyä rakentamistapaohjeistusta hyvänä ja sisällöltään riittävänä lisäyksenä.

Satakunnan Museo on ELY-keskuksen tavoin luonnosvaiheen lausunnossaan pyytänyt lisäämään korkean osan suojelumääräykseen lauseen: "Rakennusta ei saa purkaa". Nyt kaavamääräyksissä esitetty muoto "Rakennuksen saa purkaa vain Rauman vesihuollon kannalta pakottavista syistä" on epämääräinen ja, kuten ELY-keskus on omassa ehdotusvaiheen lausunnossaan todennut, se vesittää määräyksen tarkoituksen. Satakunnan Museo pyytää edelleen lisäämään vesilaitoksen korkean osan suojelumääräykseen purkamisen kieltävän lauseen.

Satakunnan Museolla ei ole muuta huomautettavaa kaavaehdotuksesta.

Satakunnan Museo

Museonjohtaja Johanna Jakomaa

Tutkija Olli Joukio

Tiedoksi

Varsinais-Suomen ELY-keskus/kirjaamo, Päivi Valkama, Kirsti Virkki
Satakuntaliitto/kirjaamo, Susanna Roslöf, Daniel Nagy
Museovirasto/kirjaamo

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä